

1. K čemu je určen jazyk SQL a jak se rozděluje? Vysvětlete kompletní příkaz SELECT, včetně všech klauzulí, a podrobně je popište.

SQL (Structured Query Language) je se používá pro vytvoření požadavků do relační databáze. Rozděluje se do:

- DDL (data definition language) = create, alter, drop
- DML (data manipulation language) = select, insert, update, delete

kompletní SELECT příkaz:

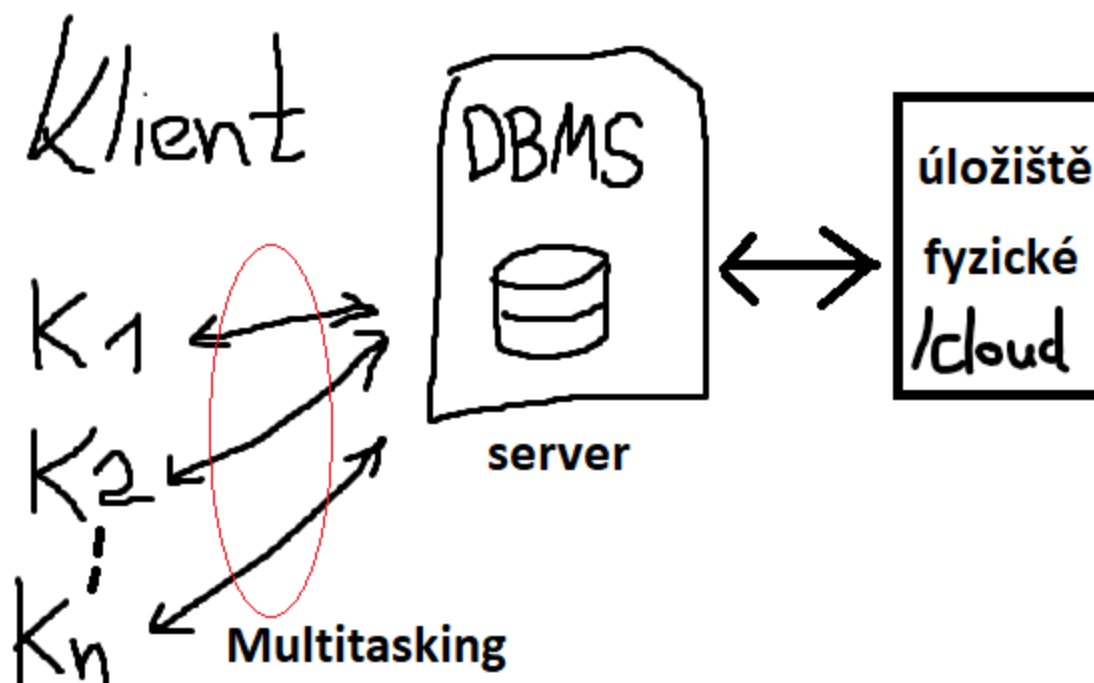
```
SELECT [DISTINCT] sloupec1, sloupec2 [AS alias], ... agregacni_fce(sloupec)
FROM tabulka [AS alias]
[[LEFT/RIGHT/INNER/OUTER] JOIN tabulka2 [alias] ON podmínka ... dalsi joiny]
WHERE podmínka
GROUP BY sloupec1, sloupec2...
HAVING podmínka_na_agregaci !!!!!
ORDER BY sloupec1 [asc/desc], sloupec2...
```

- DISTINCT - odstraňuje duplikátní řádky
- FROM - určuje zdrojovou tabulku
- AS alias - přejmenuje sloupec ve výsledné tabulce
- JOIN - propojí data různých tabulek dle podmínky, typ joinu určuje, které řádky zůstávají
- WHERE - filtruje záznamy před agregací, nemůže používat agr. fce
- GROUP BY - seskupuje řádky do skupin pro agregační fce (např. součet, průměr...)
- HAVING - filter skupin které vznikly z GROUP BY, může používat agr. fce
- ORDER BY - seřazení řádků podle zadaných sloupců. pokud sloupec1 je shodný, dále řadí podle sloupec2 atd.

2. Databázové systémy (DBS) – Jaká architektura se v současnosti používá u databázových systémů a jaké požadavky by měla splňovat? Kde jsou uložena data a jak je k nim umožněn přístup?

Klient-Server.

1. Klient - cokoliv co posílá požadavky na server, např. MSSQL management studio
2. DB Managment Server - Vyřizuje požadavky, vrací výsledky
3. Veškerá data zůstávají na straně serveru
4. Klient nikdy nemá přímý přístup k datům

3. Vytvořte logický (ER) model pro filmovou společnost, která se zabývá projekcí filmů. Pro potřeby evidence ukládá data o zaměstnancích, filmech, projekcích atd. Dále vytvořte následující dotazy:

- a) Datum nejstarší projekce v evidenci.
- b) Počet filmů v evidenci pro jednotlivé žánry.
- c) Filmy, které nebyly dosud promítány, střídané podle žánru a názvu filmu.

Zde je návrh logického ER diagramu v Mermaid syntaxi (bez diakritiky) a SQL dotazy:

ER Diagram (3NF)

Error parsing Mermaid diagram!

Cannot read properties of null (reading 'getBBox')

SQL Dotazy

a) Datum nejstarší projekce

```
SELECT MIN(datum_cas) AS nejstarsi_projekce
FROM PROJEKCE;
```

b) Počet filmů dle žánrů

```
SELECT z.nazev AS zanr, COUNT(f.id) AS pocet_filmu
FROM ZANR z
LEFT JOIN FILM f ON z.id = f.zanr_id
GROUP BY z.id, z.nazev;
```

c) Nepromítané filmy seřazené dle žánru a názvu

```
SELECT f.nazev, z.nazev AS zavr
FROM FILM f
JOIN ZANR z ON f.zavr_id = z.id
LEFT JOIN PROJEKCE p ON f.id = p.film_id
WHERE p.id IS NULL
ORDER BY z.nazev, f.nazev;
```

4. Vysvětlete pojem integrita databáze. Popište a vysvětlete referenční integritní omezení a uveďte jednoduchý příklad.

Integrita DB = jednoznačnost, konzistence, spolehlivost DB

Entitní Integrita

- Každá entita musí mít právě 1 atribut unikátní, není null, a jednoznačně označuje každý záznam v tabulce. => PK

Referenční Integrita

- **každý FK v jedné tabulce musí** odpovídat existujícímu PK v jiné tabulce, nebo být **NULL** (pokud je to povoleno).
- Pokud je nastavená ref. integrita, tak defaultně nelze smazat záznam ze strany 1, pokud odkazuje na záznam na straně N (lze to povolit pomocí např. ON DELETE CASCADE)

Referenční integrita je pravidlo v relačních databázích, které zajišťuje správné a logické vazby mezi tabulkami.

Znamená to, že **každý cizí klíč (foreign key)** v jedné tabulce musí **odpovídat existujícímu primárnímu klíči (primary key)** v jiné tabulce, nebo být **NULL** (pokud je to povoleno).

Smysl:

Zabraňuje tomu, aby DB obsahovala „**syrotky**“ záznamy – tedy odkazy na neexistující data. Například: nelze vytvořit objednávku pro zákazníka, který v tabulce zákazníků neexistuje.

Příklad:

Máme dvě tabulky:

Zákazníci

ID_zákazníka	Jméno
1	Novák
2	Svoboda

Objednávky

ID_objednávky	ID_zákazníka	Produkt
101	1	Chléb
102	2	Mléko

Zde **ID_zákazníka** v tabulce *Objednávky* je **cizí klíč**, který odkazuje na **primární klíč ID_zákazníka** v tabulce *Zákazníci*.

➡ Pokud by se někdo pokusil vložit objednávku s `ID_zákazníka = 3`, databáze by to odmítla, protože zákazník s ID 3 neexistuje – tím se udržuje **referenční integrita**.

Doménová Integrita

- Omezení neklíčových atributů:
 - Datový typ
 - Rozsah
 - Not Null
 - Unique
 - Check

5. Proč provádíme normalizaci databáze? Co to znamená, že je databáze v 1. normální formě (1NF)?

- Pro odstranění redundancí, nekonzistenci dat.
- Cílem je usnadnit údržbu a zabránit nevyžádaných situací při práci s daty

Definice normálních forem:

- **1. NF:** Atomické hodnoty + primární klíč, každý záznam je jedinečný
- **2. NF:** Plná závislost na celém PK (řeší složené klíče)
- **3. NF:** Eliminace tranzitivních závislostí

Normalizujte následující tabulku tak, aby výsledná databáze splňovala 1. až 3. normální formu (3NF). Nakreslete nové relační schéma se všemi potřebnými tabulkami, včetně klíčů, atributů a

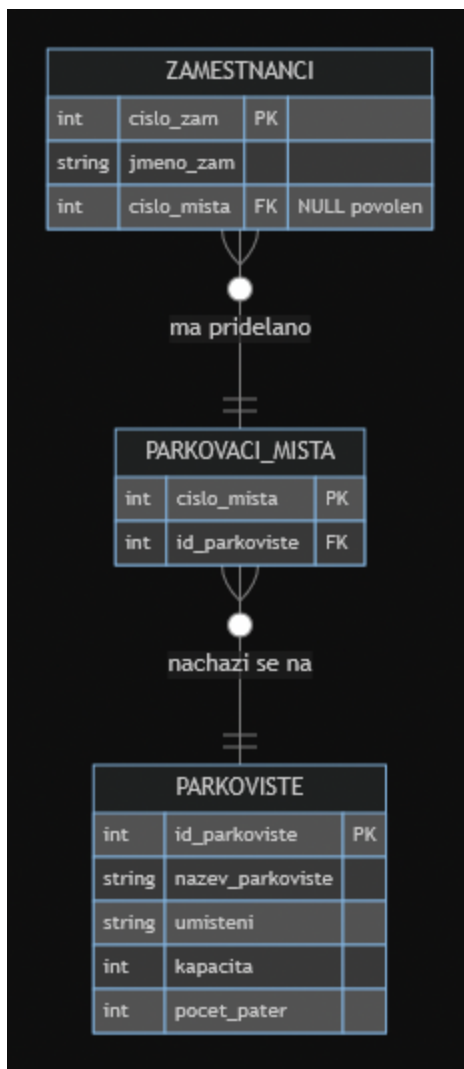
omezeními.

Popis tabulky: Organizace má několik parkovišť, které používají zaměstnanci. Tabulka ukazuje zaměstnance, kterým bylo přiděleno parkovací místo. Každé parkovací místo je jedinečně identifikováno pomocí čísla parkovacího místa.

číslo_zam	jmeno_zam	parkovište	umístění	kapacita	pocet_pater	číslo_mista
1156	Jane Jones	Yellow	Blok A	120	3	123
2311	Karen Gilmore	Yellow	Blok B	120	3	145
1167	Richard Bilgitt	Yellow	Blok B	120	3	156
2345	Guy Ritchie	Green	Blok D	45	2	26
3434	Stephen Williams	Green	Blok D	45	2	34

3-NF: !!! NEVIM JESTLI JE TO SPRAVNE

```
Error parsing Mermaid diagram!  
  
Cannot read properties of null (reading 'getBBox')
```


****6.** Pro dané tři tabulky sestavte příkaz SQL, který vypíše dopravní společnosti, které mají na své trase vozy Mercedes. Vepište společnost, zemi a celkový počet vozů

Dopravní_vůz (id, výrobce, typ_vozu, najeto_km, kapacita, vozidlo_v_provozu_od)

Dopravní_společnost (id, nazev, zeme, svetadil, zalozeno)

Trasa (id, společnost_id, vuz_id, pocet_vozu)

```

SELECT
    ds.nazev AS společnost,
    ds.zeme,
    COUNT(dv.id) AS pocet_vozu
FROM
    trasa t
    INNER JOIN dopravni_vuz dv ON t.vuz_id = dv.id
    INNER JOIN dopravni_spolecnost ds ON t.spolecnost_id = ds.id
WHERE
    dv.vyrobce = 'Mercedes-Benz'
GROUP BY
  
```

```
ds.nazev,  
ds.zeme;
```